

omtalte Passus i Finansloven var affattet paa en saadan Maade, at det synes klart at fremgaae deraf, at det var vedkommende Minister, som havde stræbt efter, deri at faae antydet et Princip, saa maa jeg paa det bestemteste benægte, at der har ligget nogen saadan Bestræbelse til Grund for Affattelsen, og det vilde være underligt, om Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet skulde søge at faae et Princip om de geistlige Gudsers — eller hvad man vil kalde dem — Bessaffenhed, fastsat ved en Antydning i Motiverne til en Skattereguleringslov eller ved en Post i Finansloven, som afflemmes for dette Aar; det troer jeg han aldrig kunde søge. Hvad der har ligget til Grund for hvad der er foreslaaet, først under Motiverne til denne Lov, og siden er kommet ind i Paragraphen, det var Betragtningen af de geistlige Embedsmænds særegne Stilling paa den ene Side som Embedsmænd, paa den anden Side som brugende skattepligtige Gjenstande, saaledes at man ved at regulere Skatterne af disse Gjenstande kom til at afficere Embedsmændenes Indtægter som Embedsmænd; det var det, man alene gik ud fra. Naar der nu er sagt, at ved Ændringsforslaget er der fundet en meget simplere Vej, som det var forunderligt, at Ministeren ikke var falden paa, naar det ikke just havde været ham om at gøre, herved at faae et Princip antydet og ligesom foreløbigt afgjort, saa maa jeg dertil svare, at det stillede Ændringsforslag afgjør Sagen for en, altfor kort Tid; det afgjør den for de Embedsmænd, som nu sidde i Embederne, men hvoraf, om meget føie Tid, mange ville være forflyttede, og det giver altsaa ingen Udvei til at ordne Sagen paa en taalelig Maade, indtil man kan faae en Lov om de geistlige Embeders Gagering tilstrækkeligt og tilbørligt forberedt, en Lov, der, som jeg allerede har sagt, har den største Bænskelighed. Naar jeg har omtalt, og omtalt ganske i Forbigaaende, Forholdet til Loven om Kirkeforsætningen, saa har det aldrig været min Mening, ligesaalidt som det af mig paa nogen Maade er yttret, at Kirkeforsætningen skulde optage dette Spørgsmaal i sig, men, naar vi faae de kirkelige Forhold og Kirkebestemmelserne ordnede, saa vil man ogsaa have

bedre Midler til at forberede og indlede dette Anliggende, saaledes at der kan forelægges Rigsdagen en god Lov om Kirkens Tjeneres Lønning, og det er derfor, jeg satte det i Forbindelse med Spørgsmaalet om en Lov om Kirkeforsætningen.

Jeg troer, det vil være overflødig at komme tilbage til den Indvending, som er gjort imod hvad der er vedtaget i Loven selv ved 2den Behandling, at derved skulde være oprettet et nyt geistligt Raadessecretariat; den ærede Taler, som sagde det, vil ved nærmere Eftertænke finde, at han idetmindste ikke behøver nogen Ansøgning, thi der er sørget for, at de smaa Embeder til en vis Reglementssum forlods faae fuldstændig Erstatning, og dette er just kommet derind efter mit udtryffelige Forslag, for at affjære, saavidt dette i denne Sag er muligt, Raadesveien. Der er Ingen, som fuldstændigere end jeg kan være overbevist om, at en Minister ved Behandlingen af Embeder ikke skal betragte Spørgsmaalet som et Spørgsmaal om en Raadesag. Desværre er Forholdet netop nu saaledes, at det ikke ganske kan undgaaes, at man troer, at Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet, ved at gjøre Forslag til Hans Majestæt om Embedernes Besættelse, tager Raadeshensyn; han skal ikke tage Raadeshensyn, men, som Sagerne nu ere, er der mangfoldige Billighedshensyn, som man skal inddrage under Betragtningen, og som man kunde ønske at see tilfredsstillede ved Regler, som nu ikke eksistere, og derfor troer jeg, der er god Grund til at forudsætte, at en Minister, som i nogen Tid har havt at gjøre med den geistlige Befordring, at han i Sagen selv er meget tilbøielig til at faae de geistlige Embeders Lønninger bestemte paa en anden Maade, end der nu er fastsat, men at han derved til lige er meget utilbøielig til at gaae ind paa, at der paalægges ham i Forbigaaende, ved en Lov om en ganske anden Gjenstand, en Nødvendighed til at fremme en Lov paa en Maade, som han antager ikke at være rigtig og tilbørlig.

Da der var begjært Afslutning af Forhandlingerne af: With, Willens, Steen, Fenger, David, Krieger, Gram, Ussing, Heggelund, Skau, Hall, Damgaard, J. Knudsen, Gottlob